

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL J. J. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. gegužės 30 d. Nr. 242-229
Vilnius

Lietuvos bankas gavo J. J. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios per Lietuvoje įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2017 m. rugsėjo 12 d. tarp pareiškėjos ir draudiko buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. *duomenys neskelbiami*) (toliau – draudimo sutartis), kuria buvo apdraustas pareiškėjai nuosavybės teise priklausantis gyvenamasis namas ir pagalbiniai pastatai, esantys adresu: *duomenys neskelbiami*, draudimo galiojimo laikotarpis – nuo 2017 m. rugsėjo 25 d. iki 2030 m. rugsėjo 25 d. Draudimo liudijime nurodyta, kad naudos gavėjas KU „Ignalinos kredito unija“. Gyvenamasis namas apdraustas nuo ugnies, gamtos jėgų, vandens, trečiųjų asmenų tyčinės veiklos, stiklo dužimo, transporto priemonės atsitreškimo, elektros įtampos svyravimo rizikos. Pagalbiniai pastatai apdrausti nuo ugnies, vandens, gamtos jėgos ir elektros įtampos svyravimo rizikos.

2018 m. vasario 11 d. įvyko įvykis, kurio metu sudegė pagalbinis pastatas – pirtis. Draudikas atsisakė mokėti draudimo išmoką motyvuodamas tuo, kad pirtis draudimo sutartimi nebuvo apdrausta, todėl draudimo apsauga jai netaikoma. Draudikas nurodė, kad sudegusios pirties unikalūs numeris yra *duomenys neskelbiami*, o draudimo liudijime nurodyti apdrausti pagalbiniai pastatai, kurių unikalieji numeriai yra *duomenys neskelbiami*.

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko sprendimu, kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo. Kreipimesi pareiškėja paaiškino, kad draudikas draudimo liudijime nurodė, kad draudžiami jai nuosavybės teise priklausantys nekilnojamojo turto objektai, esantys adresu: *duomenys neskelbiami*, tačiau draudimo liudijime nurodė gyvenamojo namo bei pagalbinių pastatų unikaliosius numerius, kurie priklauso kitiems savininkams ir yra kitu adresu – *duomenys neskelbiami*. Pareiškėja paaiškino, kad jai nuosavybės teise priklauso tik pusė šulinio, kuris ribojasi su kaimynais, gyvenančiais adresu: *duomenys neskelbiami*. Pareiškėja teigia, kad iš VĮ Registrų centro nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašų (toliau – Išrašai) buvo aiškiai matyti, kad draudimo liudijime nurodyto gyvenamojo namo ir pagalbinių pastatų unikalieji numeriai nėra pastatų, esančių adresu: *duomenys neskelbiami*, ir priklauso kitiems savininkams. Pareiškėja nurodė, kad dėl draudiko kaltės draudimo liudijime buvo nurodyti klaidingi pastatų (gyvenamojo namo ir pagalbinių pastatų) unikalieji numeriai, todėl prašė rekomenduoti draudikui įvykį – pirties sunaikinimą dėl ugnies – pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką.

Draudikas pateiktame atsiliepime Lietuvos bankui paaiškino, kad su pareiškėja sudarė draudimo sutartį, kuria buvo apdrausti pastatai, esantys adresu: *duomenys neskelbiami*, kurių unikalieji numeriai yra *duomenys neskelbiami*. Draudikas teigė, kad minėti pastatai su nurodytais unikaliosiais numeriais įvykio dieną pareiškėjai nepriklausė, o priklausė kitam asmeniui. Draudiko teigimu, pareiškėja galėjo sudaryti draudimo sutartį dėl trečiųjų asmenų turtinių interesų,

t. y. apdrausti pastatų, esančių adresu: *duomenys neskelbiami*, savininkų turtinius interesus. Draudikas taip pat paaiškino, kad sudarant draudimo sutartį pareiškėja draudikui pateikė VĮ Registrų centro išrašą apie nekilnojamąjį turtą jame buvo nurodyti pastatai su unikaliaisiais numeriais, kurie atitinka draudiko draudimo liudijime nurodytus unikaliuosius numerius. Draudikas, atsižvelgdamas į tai, kad sudegusi pirtis nebuvo apdrausta, prašė pareiškėjos reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo sutartimi suteiktos draudimo apsaugos apimties ir draudiko įsipareigojimo mokėti draudimo išmoką, įvykus 2018 m. vasario 11 d. įvykiui.

Asmuo, sudarydamas draudimo sutartį, siekia apsaugoti savo turtinius interesus nuo galimos žalos. Draudimo apsauga – tai draudiko įsipareigojimas sumokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui – draudimo sutartyje nurodytam atsitikimui (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnis, Draudimo įstatymo 2 straipsnio 10 dalis). Draudimo sutarties sudarymą patvirtina draudimo liudijimas (Draudimo įstatymo 2 straipsnio 22 dalis). Draudimo liudijime nurodomos pagrindinės draudimo sutarties sąlygos, konkrečią sutartį individualizuojantys duomenys: sutarties šalys, naudos gavėjas, draudžiamas objektas, jį identifikuojantys duomenys, draudimo įmokos dydis, draudimo suma, draudimo apsaugos apimtis. Nuo draudimo apsaugos apimties pasirinkimo priklauso draudikui mokamo atlyginimo už prisiimtus įsipareigojimus – draudimo įmokos – dydis.

Nagrinėjamu atveju tarp šalių kilo ginčas, ar pagalbiniam pastatui – pirčiai turėtų būti taikoma draudimo apsauga. Draudikas teigia, kad draudimo apsauga pirčiai neturėtų būti taikoma, nes jos unikalūs numeris nėra nurodytas draudimo liudijime, todėl ji nebuvo apdrausta.

Pareiškėja teigia, kad draudikas klaidingai nurodė tiek gyvenamojo namo, tiek pagalbinių pastatų, įskaitant ir pirtį, unikaliuosius numerius. Pareiškėja teigia, kad norėjo apdrausti jai nuosavybės teise priklausančią namą ir pagalbinius pastatus, esančius adresu: *duomenys neskelbiami*, tačiau draudikas draudimo liudijime nurodė gyvenamojo namo ir pagalbinių pastatų, esančių adresu: *duomenys neskelbiami*, duomenis. Draudikas teigia, kad gyvenamojo namo ir unikaliųjų pastatų numerius nurodė tokius, kokius jam pateikė pati pareiškėja. Draudikas taip pat teigia, kad teisės aktai leidžia draudėjui apdrausti trečiųjų asmenų turtinius interesus (šiuo atveju gyvenamojo namo ir pagalbinių pastatų savininkų, gyvenančių *duomenys neskelbiami*, turtinius interesus).

Pažymėtina, kad, vertinant ginčo šalių pateiktus prieštarigus paaiškinimus apie draudimo sutarties sudarymą, turi būti vadovujamasi Lietuvos bankui pateiktais rašytiniais įrodymais. Draudikas atsiliepiame Lietuvos bankui pažymėjo, kad draudimo liudijime draudžiamų objektų unikaliuosius numerius surašė pagal pareiškėjos pateiktus duomenis – Išrašus. Draudikas ir pareiškėja Lietuvos bankui pateikė du Išrašus, vienas iš jų susijęs su pastatais, esančiais adresu: *duomenys neskelbiami*, o kitas – su pastatais, esančiais adresu: *duomenys neskelbiami*. Draudimo liudijime nurodoma, kad draudžiamo objekto adresas yra *duomenys neskelbiami*, tačiau draudžiamųjų objektų unikalieji numeriai nurodomi pastatų, esančių adresu: *duomenys neskelbiami*.

Draudikas teigia, kad pareiškėja galėjo apdrausti trečiųjų asmenų turtinius interesus. Pareiškėja teigia, kad jos valia nebuvo apdrausti pastato, esančio adresu: *duomenys neskelbiami*, savininkų turinių interesų, nes apdrausti gyvenamąjį namą ir pagalbinius pastatus ji privalėjo pagal 2015 m. rugsėjo 25 d. su KU „Ignalinos kredito unija“ sudarytą Būsto paskolos kreditavimo sutartį (toliau – kredito sutartis).

Esant ginčui dėl sutarties turinio bei jos sąlygų, sutartis turi būti aiškinama nustatant tikruosius sutarties dalyvių ketinimus, atsižvelgiant į sutarties sąlygų tarpusavio ryšį, sutarties esmę, tikslą, jos sudarymo aplinkybes, į šalių derybas dėl sutarties sudarymo, šalių elgesį po sutarties sudarymo ir į kitas reikšmingas aplinkybes.

Kaip jau buvo minėta, draudėjas, sudarydamas draudimo sutartį, siekia apsaugoti savo turtinius interesus nuo galimos žalos. Kreditavimo sutarties 4.4.1 papunktyje nustatyta, kad Hipotekos sutartimi yra užtikrinama kredito gavėjo prievolė pagal kredito sutartį ir įkeičiamas turtas, esantis *duomenys neskelbiami*: gyvenamasis namas, pirtis, du garažai, tvartas, kiti inžineriniai kiemo statiniai bei žemės sklypas. Kredito sutarties 5.2 papunktyje nustatyta, kad „unijai įkeičiamas turtas turi būti apdraustas unijai priimtinoje draudimo bendrovėje iki galutinio paskolos gražinimo termino, nurodant uniją kaip draudimo išmokos (kompensacijos) gavėją. Draudimo liudijimą ir draudimo apmokėjimą patvirtinantį dokumentą paskolos gavėjas privalo pristatyti unijai kas metus visą paskolos galiojimo laikotarpį.“ Draudimo liudijime nurodomas draudžiamo objekto adresas yra *duomenys neskelbiami*, naudos gavėjas taip pat nurodoma KU „Ignalinos kredito unija“. Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad pareiškėja draudimo sutartį su draudiku sudarė vykdydama kredito sutarties reikalavimą apdrausti įkeičiamą turtą, (įskaitant ir pirtį), esantį adresu: *duomenys neskelbiami*.

Taigi, iš visų ginčo bylos duomenų nėra pagrindo daryti išvados, kad pareiškėja būtų siekusi ar turėjusi interesą apdrausti trečiųjų asmenų turtą, esantį adresu: *duomenys neskelbiami*. Atsižvelgiant į ginčo byloje nustatytas draudimo sutarties sudarymo aplinkybes, draudiko argumentas, kad pareiškėja galėjo draudimo sutartį sudaryti pastato, esančio adresu: *duomenys neskelbiami*, savininkų interesais, laikytinas nepagrįstu jokiais faktiniais ginčo bylos duomenimis.

Atkreiptinas dėmesys, kad skiriamasis draudiko veiklos požymis yra tai, kad jo veika susijusi su tam tikra rizika, t. y. draudėjas moka draudimo įmokas, o draudikas perima iš draudėjo nuostolių atsiradimo tikimybę ir tam tikro jų dydžio galimybę. Todėl draudikas, sudarydamas draudimo sutartį, ne tik turi įvertinti draudėjo pateiktą informaciją, bet ir pats reikalauti pateikti ar rinkti, jo nuomone, trūkstamą informaciją apie draudžiamą turtą tokios apimties ir tokiu būdu, kad draudiko suklydimo dėl draudžiamojo įvykio tikimybė būtų kuo mažesnė. CK 6.994 straipsnis, įtvirtinantis draudiko teisės įvertinti draudimo riziką nuostatas, taip pat numato, kad prieš sudarant draudimo sutartį draudikas turi teisę apžiūrėti draudžiamą turtą. Kadangi draudimo sutartis yra ne tik rizikos, bet ir fiduciarinė sutartis, t. y. sutartis, kurios šalis sieja tarpusavio pasitikėjimu grindžiami santykiai, draudimo sutarties šalių santykiuose, be kitų bendrųjų prievolių vykdymo principų (CK 6.38 straipsnis), yra ypač svarbus draudimo sutarties šalių bendradarbiavimo (kooperavimosi) principas, pagal kurį šalys privalo padėti įgyvendinti viena kitai savo teises ir vykdyti pareigas (CK 6.38 straipsnio 3 dalis). Atsižvelgiant į draudiko veiklos specifiką ir draudimo sutarties kaip rizikos sutarties pobūdį, draudikas prisiimtos rizikos gali atsisakyti tik tuo atveju, jeigu neginčijamai įrodo, jog maksimaliai tinkamai vykdė savo veiklą (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. lapkričio 27 nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. Nr. 3K-3-600/2006*).

Pažymėtina, kad draudiko darbuotoja, tarpininkavusi sudarant draudimo sutartį, privalėjo patikrinti informaciją apie draudžiamo gyvenamojo namo ir pagalbinių pastatų adresą, unikaliosius numerius, statybos metus ir kt. Draudikas teigia, kad draudžiamų objektų unikaliosius numerius nurodė tokius, kuriuos jam pateikė pati pareiškėja. Kaip jau buvo minėta, tiek draudikas, tiek pati pareiškėja Lietuvos bankui pateikė du Išrašus turto, esančio adresu: *duomenys neskelbiami*, ir *duomenys neskelbiami*. Taigi, galima daryti prielaidą, kad draudikas sudarydamas draudimo sutartį turėjo abu minėtus Išrašus, tačiau į draudimo liudijimą rašydamas draudžiamo turto duomenis (unikaliosius numerius, statybos metus, draudžiamus objektus) nurodė ne tuo adresu (ne *duomenys neskelbiami*) esantį gyvenamąjį namą bei pagalbinius pastatus ir juos identifikuojančius duomenis. Lietuvos banko vertinimu, draudikas, būdamas stipresnė sutarties šalis, turi dėti maksimalias pastangas ir būti maksimaliai atidus, tam, kad draudimo sutartis būtų tinkamai sudaryta. Nagrinėjamo ginčo atveju matyti, kad pareiškėjos valia buvo aiški

– įvykdyti kredito sutarties 5.2 papunkčio sąlygą ir apdrausti visus kredito unijai įkeičiamus objektus, tarp jų ir pirtį, ir, jeigu draudiko darbuotoja būtų buvusi atidi ir patikrinusi Išrašė nurodytą gyvenamojo namo ir pagalbinių pastatų adresą, būtų išvengusi klaidingų draudžiamųjų objektų duomenų nurodymo.

Kadangi Lietuvos bankui ginčo šalių pateikti paaiškinimai ir įrodymai patvirtina, kad draudiko darbuotoja, tarpininkavusi sudarant būsto draudimo sutartį, nepatikrino Išrašuose nurodytos informacijos (draudžiamų objektų adreso bei kitų duomenų, identifikuojančių draudžiamą turtą), įvertinus aplinkybę, kad draudikui, kaip profesine veikla užsiimančiam subjektui, yra keliami didesni atidumo, rūpestingumo, sudarant draudimo sutartis, reikalavimai ir, kaip stipresnei draudimo sutarties šaliai, taikoma griežtesnė sutartinė atsakomybė, darytina išvada, kad draudikas negali remtis argumentu, kad pareiškėja nurodė neteisingą informaciją apie draudžiamus objektus, nes prieš sudarydamas draudimo sutartį nepatikrino Išrašuose nurodytų duomenų apie draudžiamų objektų adresą bei kitų identifikuojančių požymių.

Svarbu ir tai, kad po įvykio 2018 m. vasario 12 d. draudikas atitaisė padarytą klaidą ir draudimo liudijime pakeitė draudžiamųjų objektų (gyvenamojo namo bei pagalbinių pastatų, įskaitant ir pirtį) duomenis. Taigi, iš esmės draudikas pripažino, kad draudimo liudijime buvo padaryta klaida ir klaidingai nurodyti draudžiamųjų objektų duomenys.

Atsižvelgiant į tai, kad, pagal draudimo sutarties sąlygas, pagalbiniam pastatams taikoma draudimo rizika nuo ugnies, ir į tai, kad draudimo liudijime nurodoma, kad draudžiamas turtas, esantis adresu: *duomenys neskelbiami*, darytina išvada, kad pagalbiniam pastatui – pirčiai draudimo sutartimi draudimo apsauga buvo suteikta dėl ugnies rizikos.

Kaip minėta, draudimo sutartis priklauso rizikos sutarčių grupei. Šia sutartimi draudikas prisiima atsakomybę už draudžiamąjį įvykio metu padarytų nuostolių atlyginimą. Draudimo įmoka – pinigų suma, kurią draudėjas moka draudikui už draudimo apsaugą, taigi, tai yra mokėstis draudikui už jo prisiimtą riziką. CK 6.1004 straipsnyje, reglamentuojančiame draudimo įmoką, nurodyta, kad draudėjas (naudos gavėjas) už draudimo apsaugą privalo mokėti draudikui draudimo sutartyje ar įstatyme nustatytais terminais nustatyto dydžio pinigų sumą ar sumas (draudimo įmoką). Beveik analogiškai draudimo įmoka apibrėžiama ir Draudimo įstatymo 2 straipsnio 12 dalyje. Kaip jau buvo minėta, draudimo apsauga – tai draudiko įsipareigojimas mokėti draudimo įmoką, įvykus draudžiamajam įvykiui. Remiantis nurodytu teisiniu reglamentavimu ir įvertinus Lietuvos banko nustatytas aplinkybes, kad draudikas už pareiškėjos mokamas draudimo įmokas draudimo sutartimi įsipareigojo išmokėti draudimo išmoką, įvykus draudžiamajam įvykiui „ugnis“, darytina išvada, kad draudiko sprendimas atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl 2018 m. vasario 11 d. įvykio pareiškėjos patirtus nuostolius, yra nepagrįstas.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes, pažymėtina, kad draudikui kyla pareiga 2018 m. vasario 11 d. įvykį pripažinti draudžiamuoju ir apskaičiuoti draudimo išmoką, atlyginančią dėl šio įvykio pareiškėjos patirtus nuostolius.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Patenkinti pareiškėjos J. J. reikalavimus, rekomenduoti draudikui 2018 m. vasario 11 d. įvykį pripažinti draudžiamuoju ir apskaičiuoti draudimo išmoką, atlyginančią dėl šio įvykio pareiškėjos patirtus nuostolius.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Kredito ir mokėjimo paslaugų priežiūros skyriaus
viršininkė, pavaduojanti Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Renata Babkauskaitė